

Regionale Quickscan zorg en sociaal domein bij complexe ggz-problematiek

Mensen met complexe ggz-problematiek, vaak ook aangeduid met ernstige psychische aandoeningen (EPA), ervaren vaak problemen op verschillende levensgebieden (gezondheid, inkomen, werk, zinvolle daginvulling, wonen en sociale relaties). Daardoor zijn zij aangewezen op zorg, ondersteuning en begeleiding vanuit verschillende wettelijke kaders en bekostigingsstructuren. De benodigde samenhang en afstemming tussen deze structuren laten in de praktijk echter nogal vaak veel te wensen over. Dit wordt onder andere veroorzaakt door verschillen in visie en taal. Als goede afstemming achterwege blijft, bestaat het risico dat de zorg en ondersteuning voor mensen met complexe ggz-problematiek versnipperd wordt aangeboden, dat mensen worden verwaarloosd en dat er weinig zicht is op veiligheidsrisico's (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, (2020); Raad voor de Veiligheid (2019).

Doel project

Het ontwikkelen van een instrument (Quickscan) om door middel van actieonderzoek zowel de inhoud van zorg (kwaliteit) als de samenhang (samenwerking) in een regio in kaart te brengen. Hierbij staat het cliëntenperspectief centraal. Per deelnemende regio worden verbeteracties geformuleerd om de kwaliteit van leven van mensen met complexe ggz-problematiek te verbeteren.

Methode

Het onderzoek bestaat uit drie fasen:

1. Het ontwikkelen van een Quickscan waarmee zowel de inhoud van zorg (kwaliteit) als de samenhang (afstemming) in een regio in kaart gebracht kan worden.
2. Het inzetten van de ontwikkelde Quickscan in vijf regio's (inclusief pilotregio). In elke regio wordt informatie op uitvoeringsniveau verzameld via:
 - a. individuele interviews met (ervaringsdeskundige) professionals en managers vanuit de deelnemende organisaties over de dagelijkse uitvoering (inhoud en organisatie);
 - b. groepsinterviews/focusgroepen met cliënten en naasten (inhoud en organisatie);
 - c. groepsinterviews/focusgroepen met maatschappelijke partners die niet in de kerngroep zitten, bijvoorbeeld huisartsen, politie/wijkagent, woningbouwcorporaties, wijkteams.
3. Het bundelen van de uitkomsten van de Quickscan in een rapportage met Landelijke Lessen.

Na één jaar zal er een follow-up plaatsvinden waarin wordt nagegaan in hoeverre de aanbevelingen en de voorgenomen acties in de praktijk zijn gebracht.

Deelnemende regio's

De Quickscan wordt uitgezet binnen vijf regio's. In de keuze van deze regio's wordt gestreefd naar een goede spreiding wat betreft landelijk / stedelijk, de fase en intensiteit van samenwerking tussen ggz en sociaal domein, en de gekozen vorm van samenwerking (bv. gezamenlijke teams, deelnemende partijen). Binnen iedere deelnemende regio wordt een stuurgroep gevormd worden die eigenaar is van de resultaten van de Quickscan en kan zorgen voor bestuurlijk mandaat voor verbeterpunten.

Landelijke stuurgroep

Voor het project is een stuurgroep opgesteld. De landelijke partijen verenigd in de stuurgroep (MIND, VNG en ZN) brengen op basis van de bevindingen in de vijf regio's een gezamenlijk advies uit, gericht aan partijen van de Meerjarenagenda BW/MO. Ook zal de stuurgroep het instrument bij hun achterban helpen verspreiden en de bevindingen uit de vijf regio's aanhaken bij ontwikkelingen op andere landelijke tafels, zoals die van het Hoofdlijnen Akkoord GGZ.

Resultaten van het project

Het project zal de volgende resultaten opleveren:

- Een instrument (Quickscan) waarmee de kwaliteit en samenhang van de zorg in een regio in beeld gebracht kan worden en verbeteracties opgesteld kunnen worden. Dit instrument wordt vanuit het perspectief van de cliënt opgesteld.
- Uitvoering van de Quickscan in vijf regio's. Binnen elke regio zal de uitvoering leiden tot een regionale eindrapportage en verbeteragenda.
- Een rapportage van Landelijke Lessen waarin de lessen die naar voren komen uit de vijf regio's worden gebundeld om verder te verspreiden en landelijk te agenderen.

Tijdspad

Het project gaat van start in het najaar van 2020 en loopt t/m het voorjaar van 2023 (28 maanden). De eerste (pilot)regio staat gepland in het voorjaar van 2021 en vanaf najaar 2021 tot eind 2022 volgen de andere vier regio's.

Uw betrokkenheid

Voor het project zijn vijf regio's nodig die de ontwikkelde Quickscan willen inzetten. Centrumgemeenten en zorgaanbieders beslissen over deelname aan de Quickscan omdat zij de belangrijkste uitvoerende rol hebben in het zorgaanbod. Deelname aan de Quickscan betekent voor regio's het volgende:

Vormen regionale stuurgroep

Als een regio besluit tot deelname wordt er een regionale stuurgroep gevormd bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemende partijen, cliënten en naasten. Binnen elke regionale stuurgroep wordt een regionale projectleider c.q. secretaris aangewezen. De regionale stuurgroep is het aanspreekpunt gedurende de looptijd van de Quickscan en verantwoordelijk voor de praktische impact en verspreiding van het traject.

Deelname Kick-off bijeenkomst

Na het samenstellen van de stuurgroep wordt een regionale kick-off bijeenkomst georganiseerd waarin de onderzoekers een samenvatting van de bestaande situatie zullen presenteren ter toetsing en aanvulling. Ook wordt het doel en het proces van de Quickscan toegelicht en met de aanwezigen in kaart gebracht waar de behoefte ligt om op te focussen. De beoogde doelgroep van deze kick-off bestaat uit bestuurders (of een vertegenwoordiger) van de deelnemende organisaties, cliënten, naasten en maatschappelijke partners zoals huisartsen, politie/wijkagent, woningbouwcorporaties, wijkteams.

Deelname Werkconferentie

Na uitvoeren van de interviews en uitwerken in een regionale eindrapportage, wordt per regio een werkconferentie georganiseerd waar de uitkomsten van de Quickscan gepresenteerd worden aan de direct betrokken partijen. Deze conferenties zullen per regio een set aan aanbevelingen en verbeteracties opleveren.

Uitvoeren aanbevelingen en verbeteracties

Iedere regio gaat aan de slag met het uitvoeren van de in de werkconferentie vastgestelde aanbevelingen en verbeterpunten. Na één jaar zal door middel van een follow-up onderzocht worden in hoeverre het is gelukt alle punten uit te voeren.

Deelname aan het project zal regio's helpen bij het optimaliseren van zowel de inhoud van de zorg voor mensen met complexe ggz-problematiek als de samenwerking tussen alle betrokken partijen en stakeholders. Een optimaal zorgaanbod en samenwerking tussen partijen kan vervolgens een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van leven van deze kwetsbare burgers.

Tijdsinvestering

Uitgaand van zes betrokken organisaties per regio met gemiddelde inzet van een medewerker (o.a. deelname aan interviews, bijeenkomsten, contactpersoon), van 1,5 dag per maand gedurende vijf maanden, betekent dat een totale investering in natura van ongeveer 360 uur per regio. De afweging om geen co-financiering te vragen, is dat we niet willen dat regio's gehinderd worden in deelname door financiële drempels. Het bestuurlijk commitment in de regio wordt gewaarborgd door het instellen van de regionale stuurgroep.

Meer informatie

Indien u meer informatie wenst of uw regio interesse heeft in deelname aan de Quicksan kunt u dit kenbaar maken bij projectleider Christine Kuiper (ckuiper@kcphrenos.nl).

De regionale Quicksan is een initiatief van Kenniscentrum Phrenos, Mind, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Zorgverzekeraars Nederland

Utrecht, december 2020